

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructorii Conscientiæ R. P. F. Lvdovici Lopez Ordinis Prædicatorvm ...

In qua reliquæ materiæ quæ ad Instructionem Conscientiæ pertinent ex
Orthodoxis Ecclesiæ iudiciis & scholasticorum Theologorum, tum
Iurisconsultorum resolutionibus scitu perutiles latè & copiosè disputantur

López, Luys

Lvgdvni, 1588

Vbi de fructibus restituendis explicantur multa, & egregia dubia scitu
digna, etiam vtriusque facultatis iuristis conducentia. Cap. XC.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41259

tandem in suo repertorio legum ait quod missus in possessionem ratione contumacie non acquirit possessionem, sed manumentiam. Secus si ratione executionis aut solutionis aut sententiae sit manumissus.

¶ Vbi de fructibus restituendis explicantur multa, & egregia dubia scitu digna, etiam utriusque facultati iuristis conducentia.

C A P. X C.

¶ Quoniam lata est materia hæc de fructibus restituendis & adhuc multa inuoluta restant extricanda dubia, adhuc hic explanandum id dubij venit, utrum hæres non soluens statim legatum in testamento teneatur illud postea soluere cum fructibus legatario. Igitur ne in rebus non adeo obscuris immoremur dicimus primo, quod hæres à die quo adiuit hæreditatem tenetur restituere legatum legatario etiam cum fructibus, quos legata possessio fecit ab illo die aditæ hæreditatis, quando ingressus in eam verbo, vel facto suo, vel heredis exercendo aliquos actus, hæc assertio est iuridica, ^a habetur etiam in partit. 6. l. 37. Et patet, quia fructus sunt debiti ab eo tempore, quo legatum est debitum, ergo si à tempore aditæ hæreditatis, legatum est debitum, ergo extunc etiam debentur fructus. ¶ Idem prorsus dicendum est, quando legatum non est solutum per plurimos annos ex ignorantia culpabili, vel quia legatarius id non petiit.

Q. 6. 1.

a l. si ita re
lectu. §. Pe
gaseus. ff.
de leg. 2.

¶ Hinc sequitur etiam quod legatum relictum ecclesie construendæ, vel monasterio debetur cum fructibus intermedij temporis, quo non fuit solutum, ita Panormitanus capite nos quidem de testamētis, quia textus ait soluendos esse sine diminutione.

¶ Hinc sequitur etiam, quod res testamento legata à testatore, quam alienam esse nouerat, soluenda est legatario cum suis fructibus ab eo tempore, quo hæres monitus à legatario, ut emeret eam sibi traderet, emere, & tradere distulit, ita partit. 6. lege 37. tit. eod. Et patet, quia à tempore illius monitionis res legata est debita, ergo extunc cum suis fructibus, si fructifera sit, est soluenda neque contra hoc est quod Armilla verbo, legatum. §. II. Pars. F. L. Lopez instr. Consc. N 10. alle-

10. allegat ex leg. quidam prædia. ff. de usufructu legato. ubi decernitur, quod filia si non petijt 10. aureos sibi legatos à Patre quotannis pro ornatu, & vestitu & per quatuor annos destitit à se induendo, illosque ab hæredibus legatis exigere omisit, si postea petierit illos annorum prætorum aureos omissos, nõ recuperabit eos. causa namque iam cessavit, quare fuere sibi legati. nõpe vt se indueret, & quia ipsa in culpa fuit, cum eos pro se induendo, non petierit, quia visa est illos aureos renuntiasse.

Q. 2. ¶ Præterea quæstiones de fructibus omnes suscitanda hic suscitando, quærimus, an is qui instituitur hæres fidei commissarius, id est cum commissaria substitutione, in qua sibi mandatur à testatore, vt alteri quem sibi hæredem substituit intra certum tempus hæreditatē restituat, teneatur computare fructus hæreditatis à se perceptos in Trebellianica, id est, in quarta parte hæreditatis, quam sibi iure potest retinere deductis expensis.

¶ Igitur breuiter expedituri quæstionem, primo dicimus quod si talis fideicommissarius ex descendentiibus hæredibus sit tempore restituendæ hæreditatis hæredi sibi substituto, potest suam legitimam, quæ sibi inde debetur excipere, sibi que vendicare, & ultra hoc fructus hæreditatis restituendæ à se perceptos eos in suâ legitimâ portionem, nõ computado, sibi appropriare. Habetur hoc assertum leg. 8. titulo secundo partitæ sextæ. Hæc autem indulgentia huic conceditur, quia cum sit hæres ex descendentiibus legitimus præsumitur testatorem ultra legitimam illos fructus illi voluisse applicare.

¶ Secundo dicimus, quod si talis fideicommissarius sit alius ab hæredibus descendentiibus, neque sit vnus ex illis, tunc hic tempore, quo iussus est à testatore, hæredi sibi substituto hæreditatem restituere licet possit sibi arrogare Trebellianicam, id est quartam restituendæ hæreditatis partem, tamen in tali parte Trebellianica sibi arroganda tenetur fructus hæreditatis à se illicitos que perceptos computare, nec enim potest quartam hæreditatis partem, simul cum fructibus iam à se perceptis sibi arrogare, sed si fructus iam à se percepti Trebellianicam iure fideicommissionis sibi debitam adæquarint, loco Trebellianicæ, id est quartæ partis hæreditatis sibi debitæ, poterit illos

illos fructus sibi vindicare, quod si fructus à se percepti excesserint sibi debitam quartam, excessum illum hæredi sibi substituto, tenebitur restituere, si autem velit integram sibi debitam quartam ex hæreditate reportare, fructus omnes à se perceptos prius restituet, vel si velit omnino, in quarta sibi debita eos computabit, diffinitio hæc l. continetur citata, cuius meminit Hugo de Sello in repertorio legum Hispaniæ, verbo fructus, vers. 14.

¶ Iam quoque & alia huic appendix sequitur quæstio Q. 3. in modo di hæres institutus fideicommissarius cum obligatione sibi indicta à testatore restituendi hæreditatem substituto, an casu quo terminus nõ fuit adiectus à testatore quo substituto hæredi hæreditas restitui deberet, possit fructus eos in sua Trebellianica non computando integram percipere? Igitur legitima absolutio quæstionis huius hæc est, quod in casu tali, ubi fideicommissario sibi substituto restituendæ hæreditatis à testatore nullus præscriptus est terminus si hæres substitutus, cum se substitutionem noverit, hæreditatem, in qua rescivit se substitutum percipere noluit, fideicommissarius hæreditariam possessionem tenens, ita facit fructus inde perceptos suos, quod in Trebellianica sibi debita computare eos non tenetur: sed Trebellianicam simul cum fructibus illis poterit sibi vindicare. Secus est si cum efflagitatus sit ab hærede sibi substituto, ut sibi restituat hæreditatem, illi restituere rennit, quia tunc non faciet illos fructus suos, sed solum poterit sibi assumere Trebellianicam sibi debitam, aut fructus illi ab antiquis, & nihil amplius. Etenim non constituto tempore, à tempore quo hæres substitutus postulavit hæreditatem sibi reddi, fideicommissarius reddere renuës in mala fide esse censetur, quare omnes fructus à tempore aditæ hæreditatis in sorté suæ Trebellianicæ computare tenetur.

¶ Deinde illa quæstio venit absolucnda, an qui suis propriis pecuniis emit possessionem nomine alterius, teneatur illam possessionem cum fructibus restituere alterius nomine emit? Dicimus ergo casu quo quis propria pecunia nomine alterius, id est Petri, rem aliquam Petro emit, simulac Petrus sciës emptionem suo nomine factam acceptam, ratamque habuit tanquam suo nomine factam.

factam, quia extunc valida est talis emptio, ab emptore restituenda est talis possessio sic empta Petro cum fructibus. Verumtamen Petrus emptori pretium pro tali possessione suo nomine empta impensam reddet, simul & expensas, si quas emptor talis in ea fecit: sic habetur par. 5. tit. 5. l. 47. & 49.

¶ Secundò dicimus, quòd si quis ex peculio pupilli penes se habito, vel ex peculio equitis existètis in curia, vel in seruitio regis, vel si maritus ex peculio dotis uxoris possessionem emerit, vel ex peculio ecclesie prelarus, vel administrator bonorum ecclesie rem emerit, etiam si proprio nomine emerit, tenetur eam restituere ei, cuius peculio in dictis casibus emit, etiam cum fructibus inde perceptis, hæc sanctio est in partita. 5. tit. 5. l. 47. & 49. contenta, quia omnes personæ hic recensitæ peculiari privilegio in iure contento potius, ne qui suas pecunias administrant illis fraudes machinentur, ut omnes emptiones suis pecuniis factas, si eas ratas habere velint, sibi possint facere proprias, ac per consequens, si eas acceptem, fructus possessionis sic emptæ faciunt quoque suos.

¶ Insuper & de fructibus aliud emergit dubium an si Petrus suum renuntiaverit beneficium in Ioannem sibi spe, & confidentia tali, ut Ioannes sibi reddat illius beneficii fructus, an Ioannes teneatur illi ad illos fructus reddendos, quæstio est cuius meminit Cordub. & videtur quod teneatur, quia clericus in conscientia tenetur restituere bona sibi consignata ab amico in patrimonium proprio ordinibus suscipiendis, cum conditione secreta, ut perobtentos ordines, illa bona tali amico reddantur, etiam Ioannes tenebitur restituere fructus beneficii sibi confidentia renuntiati in se à Petro.

¶ Igitur absoluendi quæstionem gratia dicimus primo cum Corduba, quod talis confidentia, ubi vel quando in resignatione, vel in contractu, absolute incho non fuit expressa, neque Papa imposuit pensionem, nullam vim inducit restituendi fructus Petro resignanti, quia causa non expressa, sed mente tantum concepta non vitiat contractum, & è conuerso multa expressa nocent, quæ tamen non nocent.

¶ Si autem Ioannes Petro in se resignanti pactus est

B Cordub. in trakt. de casib. conscientia, q. 32.

e l. si repeter. C. de condit. ob caus.

el pollicitus se daturum illi fructus, sicque absque licentia Papæ initus est contractus, resignatio huiusmodi beneficii Simoniaca quidem fuit, vel certò æquivaluit pensioni, vel in fraudem pensionis facta videtur, pensio autè contra licentiam Papæ imposita in nullo foro, neque exterritori, neque conscientie obligationem inducit, reprobataque est talis pensio iure canonico prout docet Sorus. ^d d. Sorus de

¶ Secundò dicimus cum Corduba, quod antea sola via iust. & in-
gratitudinis, Petrus sic resignans in Ioannem, à Ioanne li-
bere dante aliquid fructuum posset accipere secundum 6. art. 2. &
Navarrum, e iuxta cuius sententiam nõ teneretur Petrus lib. 4. q. 7.
in quem sic est resignatum, restituere fructus via confi-
dentie, vel pacti perceptos, licet intercessit simonia: dum c. Navar.
non fuerit simonia realis consummata ex vtraque parte, in Sum. c.

id est tam ex solutione pretij, quam ex traditione benefi-
cij, licet Petrus illos fructus simoniace tulerit. 104. &

¶ Tertio dicimus, quod iam nunc iuxta proprium mo-
dum Pij 3. vt docet Corduba, neque Ioannes, in quem sub
tali confidentia resignauit beneficium Petrus, potest Pe-
tro sic resignati impendere fructus, neque Petrus sub pe-
næ excommunicationis Papalis, statim qua innodatur, à
qua nisi in mortis articulo cõstitutus ab alio quam à Ro-
mano Pontifice beneficium absolutionis valet obtinere, ^{ad nu. 29.}

potest eos fructus ferre, quod si eos iam receperit obno-
tius manet ad eos restituendos, patet hoc, ex proprio illo
motu Pij quinti, qui incipit *intolerabilis*, pontificatus illius
anno 4. transumpto à Nauarro, in summa Latina cap. 23.
numero 10. vbi ingeniose aduertit Nauarrus extrauagā-
tes Pij quarti, & Pij quinti, non esse editas contra omnem
confidentiam beneficalem, sed tantum contra illicitas.
Imò neque contra omnes illicitas, quia non sunt editæ
contra confidentias illicitas, in quibus sine pacto, & mo-
do expresso, vel tacito, aliqui resignant cõfidentes, quod
resignatarij aliquid fructus contribuent indignis confan-
guineis resignantium, quia licet istæ confidentiæ sint il-
licite, non tamen editæ sunt istæ extrauagantes contra
illas, sed tantum contra illicitas simoniacasque quæ cum
pacto, vel modo expresso, vel virtuali fiunt, quod fructus
deatur tali aut tali.

¶ Igitur sententia Nauarri inibi hæc est quod Pius
N 3 quartus

quartus non induxit nouam prohibitionem confidentie beneficialis, sed neque Pius quintus, sed solum Pius quintus illam inuat inducendo modos probandi eam. Itaque non intendit asserere esse veram in foro interiori confidentiam illicitam Simoniacam in omnibus casibus, in quibus in foro exteriori statuit pro tali esse habendam, licet in exteriori velit haberi pro tali.

¶ Vltimò responsuri ad argumentum in principio questionis dicimus, quod casu, quo frater vel amicus aliquis donauit Petro, titulo patrimonij, quo ad ordines sacros promoueretur, in conscientia talis donatio per Petrum est annullanda, taliáque sic donata bona sunt tali amico, vel fratri restituenda secundum Cordubam tum quia talia bona sunt merè secularia, & talis donatio expressè fuit conditionalis, & quamuis fuit fraudulenta, quia verbo tenus facta, tamen iure non est reprobata, tum quia amicus, vel frater donans sic potuit, & voluit tantum conditionaliter donare, & non absolute, sicque clericus istam conditionem admissam habuit, licet in scripturam non fuerit redacta in foro exteriori. Sequitur ergo, quod in foro conscientie non maiorem valorem sortiatur talis donatio quam fuerit donantis intentio, neque contra eius intentionem valet. Ideò in foro conscientie, iuxta fidem datam eam clericus annullare tenetur, licet donans ratione fraudulentæ donationis in preiudicium ecclesie factæ, sua intentione fraudari mereatur, & in foro exteriori ad annullandum talem donationem, eamque restituendam non sit cogendus.

¶ Cæterum in casu resignationis beneficii sub confidentia, diuersa militat ratio, quia talis contractus reprobatus est iure, & talis promissio sine licentia Papæ, in fructum pensionis fuit inducta, neque sola spes de reddendis sibi fructibus, (vt prædiximus) inducit obligationem fructus resignanti reddendi.

¶ *Virum seruitium cuiusdam serua sit in solutione 40. aureorum quos accepit, pro sua redimenda libertate computandum, & quid de fructibus incertis emptis, & fructus harenarij, & lucratui inter coniuges quomodo sint partendi.*